

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QIDA TƏHLÜKƏSİZLİYİ AGENTLİYİ

Q Ə R A R

№ Q-BS/001

Bakı şəhəri

“17” avqust 2021-ci il

Karantin tətbiq edilən zərərli orqanizm aşkar edilmiş əkin sahələrində bitki mühafizəsi tədbirlərinin görülməsi haqqında

Rusiya Federasiyasının Baytarlıq və Fitosanitar Nəzarəti üzrə Federal Xidmətinin Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinə ünvanlanmış 2021-ci il 13 iyul tarixli ФC-AK-3/19709 nömrəli məktubu ilə “ATRO Co” MMC şirkəti tərəfindən 2021-ci il 12 iyun tarixli 105408 nömrəli və 2021-ci il 16 iyun tarixli 105484 nömrəli fitosanitar sertifikatları əsasında müvafiq olaraq 90LC242/99ZH862 və 99HX789/44ZA446 dövlət nömrə nişanlı avtomobil nəqliyyatı vasitələri ilə ixrac edilmiş (hər avtomobildə 19,82 ton olmaqla) kartof məhsulunda Avrasiya İqtisadi Birliyi ölkələri, eləcə də Azərbaycan üçün karantin tətbiq edilən kartofun qonur çürümə bakterial (*Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuchi et al.) xəstəliyinin aşkar edildiyi bildirilmişdir.

Bununla əlaqədar, 2021-ci il 12-13 iyul tarixlərində Agentliyin Lənkəran regional bölməsinin əməkdaşları Cəlilabad rayonunun Sabirabad kəndində yerləşən, kənd sakini Pünhan Kamil oğlu Qəhrəmanova məxsus 4 ha əkin sahəsində və Masallı rayonunun Əhmədli kəndində yerləşən, kənd sakini Elməddin Zakir oğlu Qafarova məxsus 5 ha əkin sahəsində fitosanitar baxış keçirmiş və həmin sahələrdən torpaq və bitki qalıqlarından ibarət nümunələr götürülərək, araşdırılması üçün Agentliyin tabeliyində Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunun müvafiq laboratoriyasına təqdim edilmişdir.

Laboratoriyanın 2021-ci il 14 avqust tarixli AZ-19060018/LAB03-21118 və AZ-19060018/LAB03-21120 nömrəli sınaq protokolları ilə P. K. Qəhrəmanova və E. Z. Qafarova məxsus əkin sahələrindən götürülmüş torpaq nümunələrində karantin tətbiq edilən kartofun qonur çürümə bakteriyasının (*Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuchi et al.) mövcudluğu təsdiq edilmişdir.

Qeyd olunanlara əsasən, bitki və bitkiçilik məhsullarında zərərli orqanizmlərin kütləvi yayılmasının qarşısının alınmasına, xəstəliklərin aradan qaldırılmasına, məhsul itkisinə yol verilməməsinə, ətraf mühitin və əhəlinin sağlamlığının qorunmasına yönəldilmiş bitki mühafizəsi tədbirlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 13 noyabr tarixli 1681 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi haqqında Əsasnamə”nin 3.0.33-12-ci yarımbəndinə uyğun olaraq

Qərara alıram:

1. Cəlilabad rayonu Sabirabad kəndində yerləşən, kənd sakini P. K. Qəhrəmanova məxsus 4 ha əkin sahəsində və Masallı rayonu Əhmədli kəndində yerləşən, kənd sakini E. Z. Qafarova məxsus 5 ha əkin sahəsində (bundan sonra – sirayətlənmiş sahələr) əkin və digər təsərrüfat işləri zamanı istifadə edilən bütün avadanlıqlar, alətlər, qablaşdırma vasitələri və həmin sahələrdə istehsal edilmiş kartofun saxlandığı anbarlar dərhal və hərtərəfli təmizlənərək dezinfeksiya edilsin.

2. Sirayətlənmiş sahələrdə 5 il müddətində kartofun qonur çürümə xəstəliyinin əsas sahib bitkilərindən olan kartof, pomidor, badımcan, tütün, yerfındığı, bibər və pambığın əkilməsi dayandırılсын və birinci ildə dincə qoyulmaqla növbəti illərdə buğda, yonca, lobyə və qarğıdalı əkilməklə növbəli əkin tətbiq edilsin.

3. Sirayətlənmiş sahələrdə istifadə edilən texnika və alətlər yalnız təmizlənərək dezinfeksiya edildikdən sonra digər sahələrdə istifadə olunsun.

4. Bakteriyanın su vasitəsilə yayıla bilməsi nəzərə alınaraq, digər sahələrin suvarılması üçün istifadə edilən su kanallarının sirayətlənmiş sahələrdən keçməməsi, sahələrin və su kanallarının ətrafının əlaq otlarından, xüsusən də qara quşüzümü (*Solanum nigrum L.*) və gicitkəndən (*Urtica dioica L.*) təmizlənməsi təmin edilsin.

5. Sirayətlənmiş sahələrdə qalan kartof toxumları və qalıqların cücərtiləri görüldüyü təqdirdə dərhal məhv edilməsi təmin edilsin.

6. Hər 6 aydan bir torpaq və qrunt sularından nümunələr götürülərək kartofun qonur çürümə bakteriyası üzrə laborator müayinəsi həyata keçirilsin.

7. Sirayətlənmiş əkin sahələrinin ətrafında 3 km radiusda ərazi bufer zona olaraq müəyyənləşdirilsin, sirayətlənmiş sahə üçün tətbiq edilən tədbirlər bu zonada olan əkin sahələrində də tətbiq edilsin.

8. Cəlilabad və Masallı rayonları ərazisində kartof toxumçuluğu ilə məşğul olan təsərrüfatlarda torpaqların bakteriya mənşəli xəstəliklər və bitki nematodlarına görə müayinələrə cəlb edilməsi diqqətdə saxlanılsın.

9. Müəyyən edilsin ki, Cəlilabad və Masallı rayonları ərazisində digər kartofçuluq təsərrüfatlarında əkin üçün yalnız laborator müayinədən keçmiş, sertifikatlı toxum materialı istifadə edilməli, hər 3 ildən bir əkilən sort yenilənməli, növbəli əkin təmin edilməli və bu zaman dincə qoyulmuş torpaqlardan istifadə olunmalıdır. Növbəli əkində kartof əvvəlki əkin yerində ən tezi 3 ildən bir əkilməlidir. Azot gübrələrinin verilməsi, xəstəlik daşıyıcısı olan həşərat və nematodlarla, eləcə də rezervasiya rolu oynayan əlaq otları ilə mübarizə ön planda olmalıdır.

10. Qərarın aidiyyəti üzrə göndərilməsi təmin edilsin.

**Bitki sağlamlığı şöbəsinin müdiri,
Respublikanın baş dövlət fitosanitar müfəttişi**

Taleh Şəmiyev